

DEĞİŞİMİN COĞRAFYASI

Yeni Sınırlar

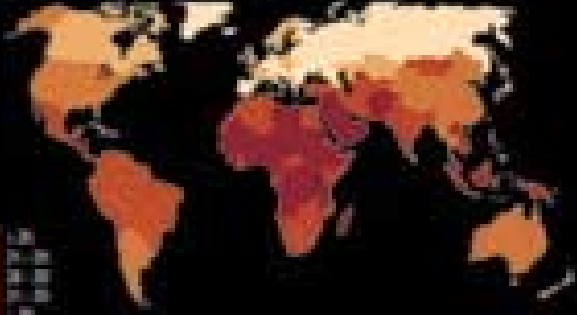
20. yüzyılın başında, dünya nüfusunu % 10'u kentlerde yaşıyordu. 2010 yılında, dünya nüfusunun yarısı kentlerde yaşıyor olacak. 2015 yılında, nüfusu beş milyonun üzerinde anakentlerin sayısı 58'i bulacak. Bu kentlerin 48'i, gelişmekte olan ülkelerde yer alacak. Bugün en hızlı gelişenler, Bombay, Lagos ve Dhaka gibi düşük profilli kentler; Londra, Osaka ve Detroit gibi geleneksel, çok büyük anakentlerin gelişmesiye durdu.

Dünya nüfusu her 60 dakikada bir değişiyor. Göçler, doğumlar ve ölümler... Haritada, dünyanın en hızlı gelişen ve en hızlı gerileyen kentlerinde her saat başı gerçekleşen nüfus artış ya da azalma gösteriliyor. (Kaynak: Birleşmiş Milletler Nüfus Dairesi)

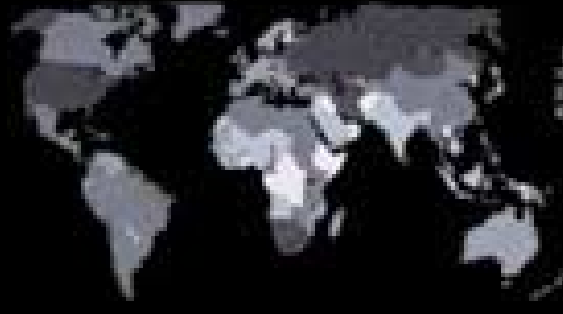
Emekli Aylıkları

GSMH'den emekli aylıklarına ayrılan pay

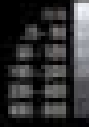
Gençlik

Genç nüfusun toplam nüfusa oranı

Tutuklular

Toplumda her 100.000 kişiye düşen tutuklu sayısı

Sivil Özgürlükler

Sivil özgürlükler indeksi (yüksek değerli rakamlar, daha az özgürlük anlamına geliyor)

Televizyon

Her 100 kişiye düşen televizyon sayısı

Okuma-Yazma

Okuma-yazma bilmeyenlerin yüzdesi

Kalite Kontrolü

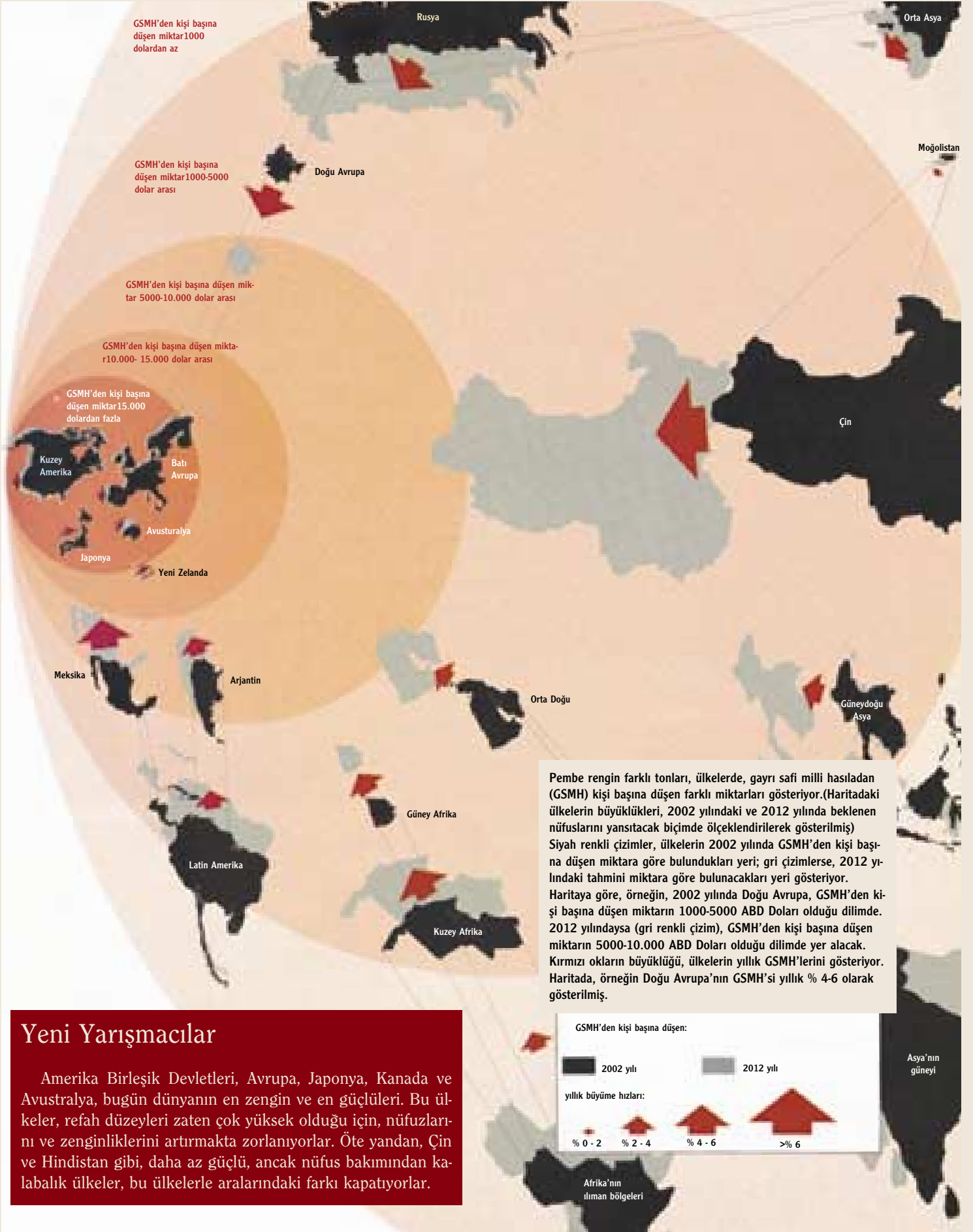
Bir ülkedeki, Uluslararası Standartlar Organizasyonu'nun belirlediği standartlara uyan ürün, hizmet ve sistemlerin sayısı

Büyüme Hızı

Gayri Safi Milli Hasılanın artış hızı

Pembe rengin farklı tonları, ülkelerde, gayri safi milli hasıladan (GSMH) kişi başına düşen farklı miktarları gösteriyor. (Haritadaki ülkelerin büyüklükleri, 2002 yılındaki ve 2012 yılında beklenen nüfuslarını yansıtabilecek biçimde ölçeklendirilerek gösterilmiştir) Siyah renkli çizimler, ülkelerin 2002 yılında GSMH'den kişi başına düşen miktara göre buldukları yeri; gri çizimlerse, 2012 yılındaki tahmini miktara göre bulunacakları yeri gösteriyor. Haritaya göre, örneğin, 2002 yılında Doğu Avrupa, GSMH'den kişi başına düşen miktarın 1000-5000 ABD Doları olduğu dilimde. 2012 yılındaysa (gri renkli çizim), GSMH'den kişi başına düşen miktarın 5000-10.000 ABD Doları olduğu dilimde yer alacak. Kırmızı okların büyüklüğü, ülkelerin yıllık GSMH'lerini gösteriyor. Haritada, örneğin Doğu Avrupa'nın GSMH'si yıllık % 4-6 olarak gösterilmiştir.

Yeni Yarışmacılar

Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa, Japonya, Kanada ve Avustralya, bugün dünyanın en zengin ve en güçlüleri. Bu ülkeler, refah düzeyleri zaten çok yüksek olduğu için, nüfuslarını ve zenginliklerini artırmakta zorlanıyorlar. Öte yandan, Çin ve Hindistan gibi, daha az güçlü, ancak nüfus bakımından kalabalık ülkeler, bu ülkelerle aralarındaki farkı kapatıyorlar.

Birleştir ve Fethet!

Avrupa Birliği, 21. Yüzyılı Avrupa yüzyılı yapma gücüne sahip yeni bir politik alan yaratıyor. Avrupa Birliği'nin 25 ülkeyi kapsayan –belki, Rusya da içinde olmak üzere birçok başka ülkeyi de kapsayacak olan- coğrafyası, yasal ve etik açıdan eriştiği yerlerle karşılaştırıldığında hiçbir şey denebilir. 1957 yılında ortak pazarın kurulmasından bu yana geliştirilen ve 80.000 sayfayı bulan yasaları, Avrupa'yı dünyanın ilk "bulaşıcı" politik alanı yaptı; Avrupa Birliği otoritesini değişik yollarla yayıyor: Birincisi, oluşturulan ortak standartlar, ulusal kurumlar aracılığıyla yürürlüğe konuluyor; böylece Avrupa Birliği'ni kendisi hedef olmaktan kurtuluyor. İkincisi, çeşitlilik, çok sayıda güç odağına sahip olmak ona iyi geliyor. Tek bir lidere değil, ortak politikalar ve ortak hedeflerle birbirine bağlanmış güç odaklarından oluşan bir ağa sahip olması, dağılmadan, daha fazla sayıda ülkeyi kendine uyduracak biçimde genişleyebilmesi; ve üyelerine dünyanın en büyük pazarı olmanın yararlarını sağlamayı sürdürebilmesi anlamına geliyor. Üçüncüsü, Birçok ülke, Avrupa pazarına ulaşabilmek için Avrupa Birliği'nin düzenlemelerini benimsedi. Avrupa Birliği, birliğe katılma olasılıklarını ileri sürerek, çevresindeki ülkeleri politik ve ekonomik reformlar yapmaya özendiriyor. Bu Avrupa Birliği'nin, uluslararası suç örgütleri, uyuşturucu ticareti, kaçak göçmenler gibi sorunlarla daha iyi baş etmesine yarıyor.

NATO

NATO'ya (Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü) üye ülkeler
Avrupa-Atlantik Ortaklık Konseyi'ne üye ülkeler

EURO

Euro'nun resmi para birimi olduğu ülkeler

AVRUPA BİRLİĞİ

Avrupa Birliği'ne üye ülkeler

SCHENGEN

Sınırlardan kolay geçiş için Schengen Sözleşmesi'ne üye ülkeler

AVRUPA BİRLİĞİ VE GENİŞLEME

Avrupa Birliği ülkeleri ve Avrupa Birliği'ne üyelik için başvurmuş olan ülkeler

UEFA

UEFA'ya (Avrupa Futbol Federasyonları Birliği) üye ülkeler

AVRUPA KONSEYİ

Avrupa Konseyi'ne üye ülkeler

2005 yılında Avrupa Konseyi'nin yetki alanında olacağı tahmin edilen bölgeler

Avrupa Birliği ülkeleri

Avrupa Birliği üyesi olmayan ülkeler

En Büyük 30 Çokuluslu Şirket

ABD

Wal-Mart, Exxon Mobil, General Motors, Ford Motor, General Electric, ChevronTexaco, Citigroup, International Business Machines, Alteria, Verizon Communications, US Postal Service

AVRUPA

BP, DaimlerChrysler, Royal Dutch/Shell Group, Total Fina Elf, Allianz, ING Group, Volkswagen, Siemens, Deutsche Bank, E. On, AXA, Credit Suisse Group

JAPONYA

Toyota Motor, Mitsubishi, Mitsui, Nippon Telegraph & Telephone, Itochu, Sumitomo, Marubeni

Yeni Küreselleşmeciler

Dünyanın en büyük 30 çokuluslu şirketinden her birinin kökeni, şu üç ülkeden birine ait: Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa ve Japonya. Bu şirketlerden yalnızca biri, ABD Posta Hizmetleri, küresel olarak varlık göstermiyor; ötekiler tüm dünyaya yayılmış durumda. Öte yandan, -tarihsel olarak G7 ülkeleri olarak bilinen- bu ülkelerin dışında kalan bölgelerdeki en büyük 30 şirket, evlerinin yakınındaki yerel ya da bölgesel pazarlara hizmet veriyor. G7 ülkeleri dışında kalan bu büyük çokuluslu şirketlerin yaklaşık yarısı, kendi ülkelerinin doğal kaynaklarını kullanıyor.

Geçtiğimiz yıl, Çin, bu gruptakiler arasında en büyük büyümeyi gösterdi. 1995'te ilk 30 içinde üç şirketle yer alırken, geçtiğimiz yıl on şirketle başı çekti. Bu kuruluşların hepsi de devlete ait ve Çin'in iç pazarına bağımlı. Listedeki öteki çokuluslu şirketlerin hepsininse, küreselleşmek için bir yol buldukları görülüyor; kendi ülkelerinde hizmet vererek başlanların bile.

G7 Ülkeleri Dışında Yer Alan En Büyük 30 Çokuluslu Şirket

ÇİN

State Power, China National Petroleum, Sinopec, China Telecommunications, Industrial & Commercial Bank of China, Bank of China, China Mobile Communications, Sinochem, China Construction Bank, COFCO

GÜNEY KORE

Samsung Electronics, Samsung Corporation, SK, Hyundai Motor, LG Electronics, Hyundai Corporation, LG International, Korea Electric Power, KT

BREZİLYA

Petrobrás, Bradesco, Banco de Brasil

RUSYA

GAO Gazprom, Lukoil

MEKSİKA

Pemex, Carso Global Telekom

VENEZÜELLA

PDVSA

HİNDİSTAN

Indian Oil

MALEZYA

Petronas

SİNGAPUR

Flextronics

"The New World. 30 Spaces For the 21st Century".
Ed. Rem Koolhaas. Wired, Haziran 2003
Çeviri: Aslı Zülâl